

С Т А Н О В И Щ Е

От: Екатерина Илиева Матеева, д.ю.н.,
Професор по Гражданско и семейно право
Професионално направление 3.6 Право
Научна специалност Гражданско и семейно право
СУ „Св. Климент Охридски”,
Юридически факултет, Катедра Гражданскоправни науки

По: Обявен от СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ” конкурс за заемане на академичната длъжност **доцент**, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, научна специалност Гражданско и семейно право (ДВ, бр. 64 от 3.08.2018 г.)

С единствен кандидат: **Главен асистент Росен Андреев Карадимов, доктор по право**
Хабилитационен труд: **„АУДИОВИЗУАЛНОТО ПРОИЗВЕДЕНИЕ. КОНКУРЕНЦИЯ И БАЛАНС НА ПРАВА”**
София: Сиела, 2018 г., 221 с.

Основание за представяне на становището:

Заповед № РД 38-587 /09.2018 на Ректора на СУ „Св. Кл. Охридски” и решение от 20.11.2018 г. на първото заседание на научното жури за възлагане изготвянето на рецензии и становища по този конкурс

1. Информация за кандидата с представяне на академичното му развитие и професионалната му дейност

Единственият кандидат в настоящия конкурс **гл. ас. д-р Росен Андреев Карадимов** е завършил висше образование по специалността Право в Юридически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски” през 1989 г. От м. Октомври 1990 г. заема длъжността асистент по Изобретателско, авторско и патентно право в ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски”. От 14. 02. 2017 г. заема

академичната длъжност главен асистент по професионално направление 3.6. Право (Изобретателско, авторско и патентно право).

Видно от Диплома № СУ-2016-62, издадена на 25.04.2016 г. от СУ „Св. Кл. Охридски“, Юридически факултет, кандидатът е придобил образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност 3.6. Право (Изобретателско, авторско и патентно право) с тема на дисертационния труд *„Договор за преизлъчване по безжичен път и предаване по електронна съобщителна мрежа на телевизионна програма“*.

Гл. ас. д-р Росен Андреев Карадимов има богат преподавателски опит като асистент и гл. асистент по гражданскоправни дисциплини в ЮФ на СУ. Видно от Уверение № 259/21.09.2018 г., изд. от Сектор „Администриране на персонала“ на СУ, към датата на издаването му кандидатът има стаж в СУ по специалността над 23 години.

Кандидатът има специализация по търговско право в „Институт Макс Планк“, Хамбург (януари 1997 г.).

Гл. ас. д-р Росен Андреев Карадимов има голям практически опит в качеството си на Председател на Управителния съвет на Института за икономически напредък (от октомври 2010 г. до момента). Има дългогодишен практически опит като адвокат, член на Софийска адвокатска колегия (януари 1995 г. до сега). Бил е заместник-председател на Столичен Общински Съвет (от ноември 1999 г. до май 2003 г.). Бил е народен представител в 7-мото Велико народно събрание (юли 1990 г. – октомври 1991 г.), както и в 36-то Народно събрание (ноември 1991 г. – октомври 1994 г.)

2. Обща характеристика и научни приноси на представения в конкурса хабилитационен труд

В настоящия конкурс кандидатът е представил като хабилитационен труд монографията **„АУДИОВИЗУАЛНОТО ПРОИЗВЕДЕНИЕ. КОНКУРЕНЦИЯ И БАЛАНС НА ПРАВА”** София:Сиела, 2018 г., 221 с. Изложението е структурирано в три глави, без увод и без заключение. Всяка от главите е разделена на раздели и точки в последователна номерация, всичките с предметни заглавия. В края на книгата е приложен списък на използваните съкращения и библиография, включваща общо 32 библиографски единици, от които 20 на английски език. Трудът съдържа общо 234 бележки под линия, в които се препраща към наши и чуждестранни съдебни решения, правни източници и/или теоретични съчинения.

Глава първа от труда е посветена на аудиовизуалното произведение като обект на авторско правна закрила. Последователно са разгледани историческото развитие, юридическите признаци на аудиовизуалното произведение като обект на авторското право, предпоставките и срока за закрила, като е направена и съпоставка с някои сходни произведения и обекти на права.

В глава втора авторът се е спрял на един от най-спорните и противоречиво решавани у нас и в чужбина въпроси, а именно авторството върху аудиовизуалното произведение и авторството върху другите произведения, включени в него. Продуцентът на аудиовизуалното произведение е разгледан като вторичен носител на права върху аудиовизуалното произведение и на правата върху произведенията, включени в аудиовизуалното произведение. Изследвано е и правното положение на режисьора, сценариста, оператора и художник постановчика при анимационни филми като съавтори на аудиовизуалното произведение.

В третата глава на труда се разисква правния режим на записа на аудиовизуално произведение, изпълненията на артисти изпълнители, саундтрака от филма и превода, дублажа и субтитрирането на аудиовизуалното произведение като обекти на правата, сродни на авторското, включени в аудиовизуалното произведение.

Разглежданата монографията представлява първото цялостно самостоятелно изследване в българската авторскоправна литература на аудиовизуалното произведение като обект на авторското право. Трудът е посветен на актуална за съвременния ни граждански оборот тема. Авторските тези са задълбочено аргументирани, научната дискусия се води коректно и в конструктивен дух. Особено ценно за доктрината и практиката е широкото използване на сравнителноправния метод на научно изследване, приложен умело от автора. Специално изтъквам това обстоятелство, тъй като в изследваната правна материя нашата вътрешна уредба е изключително силно повлияна от международноправни, общностноправни и чужди национални правни източници.

Трудът е богат на научни приноси и иновативни правни идеи. **Приносното значение** на изясняването на юридическите признаци на понятията „филм“ и „аудиовизуално произведение“ се проявява с оглед на това, че нашият ЗАПСП не съдържа легална дефиниция нито на понятието за филм, нито на понятието за аудиовизуално произведение. С приносен характер е и тази част от глава първа, в която са изяснени предпоставките за закрила на аудиовизуалното произведение. Полезни за теорията и практиката са проведените от автора разграничения между аудиовизуалното произведение и някои външно сходни обекти на права, като телевизионните предавания и форматните предавания. Научни приноси се откриват и в тази

част от глава втора на труда, в която се анализира силно дискуссионния въпрос за авторството върху аудиовизуалното произведение. С вещина е изследвано правното положение на авторите на аудиовизуалното произведение /режисьор, сценарист, оператор/ и на останалите автори на самостоятелни произведения, включени в него /автори на музиката, диалога, сценографията, костюмите и др./. Принос за теорията ни е изясняването на правното положение на продуцента като вторичен носител на права върху аудиовизуалното произведение и на правата върху произведенията, включени в последното. Множество приносни елементи се откриват и при анализа на правния режим на записа на аудиовизуално произведение, включените в аудиовизуалното произведение изпълнения на артисти изпълнители, саундтрака от филма, превода, дублажа и субтитрите на аудиовизуалното произведение като обекти на права, сродни на авторското.

Към труда могат да бъдат отправени и някои **критични бележки и препоръки**, най-важната от които е свързана с отсъствието на увод и заключение към изследването. Липсата на увод, който да очертае логическия център, целите на теоретичния анализ и методите на научно изследване, както и отсъствието на заключение, което да обобщи основните теоретични изводи на автора и с това да придаде една цялостност и правно-логическа завършеност на изследването, са немаловажен недостатък, който би могъл даже да постави под съмнение монографичния характер на труда. Така е, защото иманентен белег на структурата на всяка монография /особено в областта на обществените науки/ е наличието на увод /въведение/ и на заключение, което систематизира научните изводи от анализа, съдържащ се в основната част на труда. С оглед на това, може да се препоръча на автора да отстрани посочения недостатък при следващи издания на труда. Все пак е

редно да се изтъкне, че направените бележки по никакъв начин не омаловажават сериозните научни достойнства и приносния характер на труда на гл. Ас. Д-р Карадимов и не са от естество да се отразят негативно на високата оценка, която трудът му заслужава.

3. Оценка на другите научни публикации на кандидата

В настоящия конкурс кандидатът участва освен с обсъдения по-горе монографичен труд, още и с три научни публикации, а именно: статията *„Научно практически коментар във връзка с правните последици от дублиране на аудиовизуално произведение и неговото използване за нелинейно разпространение в интернет“*, публикувана в журнал *„Globalization, the State and the Individual, International Scientific Journal“*, бр. 2 (18), 2018 г., издаван от Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“; статията *„Преработка на аудиовизуално произведение“*, публикувана в сп. *„Търговско право“*, 2018 г., кн. 1 и статията *„Програмата на телевизионната организация като обект на право, сродно на авторското. Опит за изясняване на понятието „телевизионна програма“ по смисъла на Закона за авторското право и сродните права“*, публикувана в сп. *Съвременно право* 2016 г., кн. 1..

Първите две от изброените три статии се приемат за рецензиране, тъй като не повтарят никаква част от дисертационния труд на кандидата, представен за придобиване на образователната и научна степен "доктор". Що се отнася до статията *„Програмата на телевизионната организация като обект на право, сродно на авторското. Опит за изясняване на понятието „телевизионна програма“ по смисъла на Закона за авторското право и сродните права“*, публикувана в сп. *Съвременно право*

2016 г., кн. 1, тя е тематично много тясно свързана със заглавието и предмета на дисертационния труд на кандидата, представен за придобиване на образователната и научна степен "доктор", поради което не би следвало да се взема предвид и да се обсъжда в рамките на настоящата процедура.

И двете научни публикации на автора са на високо теоретично ниво, имат богат научен апарат и са посветени на актуални за доктрината и практиката въпроси, които са обхванати от монографичното изследване, обсъдено по-горе. Приносното значение на първата от статиите е свързано с изясняване на правната природа на дублажа и разглеждането му като самостоятелен обект на право, сродно на авторското. Във втората от посочените статии авторът е провел отчетливо разграничение между аудиовизуалното произведение и записа на такова произведение и е обосновал приносната теза, че в случая се касае за два самостоятелни обекта на закрила. В този дух авторът е утвърдил разбирането, че преработката на аудиовизуално произведение не е равнозначна на преработката на записа на аудиовизуалното произведение.

4. Заключение

Предвид изложените по-горе съображения убедено намирам, че кандидатурата на **гл. ас. д-р Росен Андреев Карадимов** отговаря на необходимите материалноправни изисквания по чл. 24, ал. 1 ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на научни длъжности в СУ „Св. Климент Охридски” относно заемането на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, научна специалност Гражданско и семейно право, в ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски”. С оглед на това **предлагам на почитаемото научно жури да гласува**

Становище от проф. д-юн Екатерина Матеева за гл. ас. д-р Росен Андреев Карадимов, единствен кандидат по конкурс за доцент в ЮФ на СУ, 13.12.2018 г.

положително и да предложи на Факултетния съвет на ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски” гл. ас. д-р Росен Андреев Карадимов да бъде избран на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, научна специалност Гражданско и семейно право – правен режим на интелектуалната собственост.

13.12.2018 г.

Проф. д-юн Екатерина Матеева

.....